

Elkaars voeten wassen – Witte Donderdag Johannes 13:1–17, 31–35

Rev Dr Jos M. Strengholt

Heliopolis 2012

Vandaag nodigen onze Soedanese priester Rev Yusif en ik u uit om ons toe te staan uw voeten te wassen. Dit is een zeer oude traditie in de kerk; zij herinnert ons aan wat Jezus deed tijdens de laatste maaltijd die Hij had met Zijn vrienden, voordat Hij werd gearresteerd en gekruisigd.

1. Voeten wassen

Zij hadden een bovenzaal gevonden voor deze bijzondere maaltijd. Na een lange dag lagen zij allen aan op hun rustbanken, aan tafel.

Bij maaltijden zat men niet op stoelen, maar lag men op rustbanken bij lage tafels, met de voeten naar buiten gericht. Men droeg sandalen op de weg, zonder sokken, zodat de voeten vuil waren en waarschijnlijk ook onaangenaam roken.

Gewoonlijk werd een slaaf ingezet om de gasten te ontvangen door hun voeten te wassen, voor ze het huis binnen kwamen, maar in dit geval was er geen slaaf aanwezig. Een beetje problematisch, hoe moesten ze dit oplossen?

Nou, niet dus. Met hun stoffige en vuile voeten waren Jezus en de discipelen klaar om nu samen te gaan eten.

Toen stond Jezus Zelf op en begon Zich te ontkleden. Hij trok Zijn bovenkleed en onderkleed uit —de kleren die de volgende dag verdeeld zouden worden door de soldaten die Hem kruisigden.

Hij trok die kleren uit om Zijn vrienden te dienen. En door ze af te leggen liet Hij zien dat Zijn liefde voor ons en Zijn dienst aan ons, ja zelfs Zijn dood, vrijwillig was. Het was Zijn eigen besluit.

Met alleen een doek om Zijn middel, zo iets als onze onderzoek, zag Jezus eruit als hoe slaaf eruit zagen als die de voeten wassen. Zo vernederde de Meester Zichzelf—de God van hemel en aarde, de Zoon van God. Als een slaaf.

Sommige Joden waren van mening dat Joodse slaven niet de voeten van andere Joden moesten wassen, maar dat zouden alleen heidense slaven mogen doen.

‘Dat kunt U niet doen, Jezus! Wij zijn de discipelen, U bent de Meester!’ Maar niemand bewoog, en Jezus waste alle voeten—zelfs die van de man die Hem zou verraden. Niemand deed iets. Niemand wilde zich zo vernederen, behalve Jezus.

Wat moet dit een diepe indruk hebben gemaakt op allen die aan tafel lagen. De schok.

2. Een voorbeeld voor ons

Waarom deed Jezus dit? Hij legde het Zelf uit.

Allereerst was het wassen van hun voeten een teken van Zijn nederigheid en een voorbeeld voor ons allen. Hij toonde het belang van elkaar liefhebben en dienen.

Jezus droeg de discipelen op elkaars voeten te wassen. Een teken van grote nederigheid jegens elkaar.

Wij herhalen deze voetwassing om het voorbeeld van het Bijbelverhaal te volgen, maar ik denk niet dat dit als gebod letterlijk moet worden genomen. Tegenwoordig hebben wij andere manieren om nederigheid en dienstbaarheid te tonen.

Wij wassen niet langer voeten aan het begin van maaltijden. Maar één keer per jaar herinneren wij elkaar aan het belang van liefde en dienst, door dit voorbeeld van Jezus precies te volgen.

De schok van de discipelen was begrijpelijk. Dit paste totaal niet in hun cultuur. Het was beschamend. Het doorbrak hun ideeën over wat gepast is.

Jezus doorbreekt het idee dat zogenaamde ‘lagere mensen’ de ‘hogere mensen’ moeten dienen. In Zijn Koninkrijk is geen hoog of laag.

Hoe behandelen wij rijke mensen? Mensen uit betere families? Mensen met de ‘juiste’ huidskleur? Priesters in de kerk?

Voor God zijn alle mensen gelijk, en ook wij behoren dus geen onderscheid te maken. Wij moeten allen liefhebben en dienen, allemaal op dezelfde manier zonder aanzien des persoons.

Wat niet beneden de waardigheid van onze Heere God is, kan zeker niet beneden onze waardigheid zijn als Zijn volgelingen.

Dit is natuur sociaal heel revolutionair: hoe we met elkaar omgaan hoort niet te zijn gebaseerd op status.

Hier in de kerk zijn wij allen gelijk. Niemand is belangrijker dan de ander. Denk nooit dat u belangrijker bent. Denk ook nooit dat u lager bent dan een ander. Onze God heeft ons allen even lief. Jezus is gestorven voor de zonden van allen. Hij behandelt iedereen gelijk.

Wij zijn broeders en zusters. Niemand is beter of belangrijker in het gezin van God.

De voetwassing door Jezus was bovendien ook een les over vergeving. Wij maken allen fouten, wij zondigen allen, en Jezus wast onze zonden weg. Hij vraagt ons hetzelfde te doen: elkaar et vergeven.

Daarom moest ook Petrus zijn voeten laten wassen. Ondanks dat hij zich er voor schaamde. Petrus dacht alleen aan wat sociaal passend was. Hij zag nog niet dat deze dienstbaarheid van Jezus—die zou Jezus' kruisdood symboliseerde — ook voor hem nodig was.

Vergeef elkaar. Wij kwetsen elkaar allemaal wel eens. Anderen zeggen of doen dingen die ons pijn doen. En wij doen anderen pijn, vaak zonder het te beseffen.

Jezus leert ons elkaar te dienen, te vergeven en lief te hebben.

De liefde van Jezus voor Zijn discipelen is niets anders dan de uitdrukking van Gods liefde — en wij zijn geroepen diezelfde liefde aan elkaar te tonen.

Als wij zo veel van Hem hebben ontvangen, behoren wij ook elkaar te dienen en te vergeven.

3. Hoe Jezus dit kon doen

Hoe kon Jezus ons zo liefhebben? Hoe kunnen wij elkaar zo liefhebben?

Allereerst wist Jezus dat Zijn uur gekomen was. Hij wist dat Hij voor dit moment gekomen was— om liefde te tonen.

Hij was in de wereld gekomen om Zijn vrienden zo lief te hebben dat Hij bereid was voor hen te sterven.

Toen Jezus wist dat Zijn uur gekomen was om uit deze wereld over te gaan naar de Vader, heeft Hij zijn vrienden liefgehad tot het einde toe. (Johannes 13:1)

Het helpt ons om uit Gods Woord te weten wat Hij van ons vraagt: dat wij elkaar liefhebben zoals Jezus ons heeft liefgehad.

Wij willen elkaar liefhebben. En dus besluiten we dat te doen, omdat het de wil van God is.

Jezus wist ook dat de Vader Hem alles in handen had gegeven en dat Hij van God was uitgegaan en tot God terugkeerde. Daarom kon Hij opstaan en de voeten van Zijn vrienden wassen.

Hij kende Zijn macht en Zijn positie.

Ook voor ons is het belangrijk onze positie in Christus te kennen: wij zijn geliefde kinderen van God!

Mensen die onzeker zijn, vinden het moeilijker om anderen onvoorwaardelijk lief te hebben. Velen denken dat liefde geven hen kleiner maakt, of dat dienen hen zwak maakt.

Maar als u weet dat u een geliefd kind van God bent, dat u vergeving hebt ontvangen en het eeuwige leven zult beërven - wat kan u dan nog tegenhouden om anderen te dienen, te vergeven en lief te hebben?

Zijn liefde is voor ons is overvloedige en als die liefde van God genieten komen we nooit tekort. Dan hebben we genoeg over om ook anderen lief te hebben te dienen, te vergeven.

Jezus wist wie Hij was - Hij kwam van de Vader - en Hij wist waar Hij heenging: terug naar de Vader, in de eeuwigheid.

Conclusie

Wat een voorbeeld voor ons.

We hebben niets te verliezen; we zijn van God en we gaan naar God. Laten we dan ook het beste wensen, en doen, en geven aan onze broeders en zusters.

Als kinderen van de eeuwigheid zullen wij met God aan tafel zitten. Laten wij daarom niet terughoudend zijn om elkaar lief te hebben, te dienen en te vergeven.

Jezus waste de voeten van Zijn vrienden. Hij deed dit om ons te leren in Zijn voetsporen te treden.

Laten wij elkaar dus behandelen zoals Jezus ons behandelt, met dienende liefde.

+ In de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest, amen.